

ACC. N:R. 5979

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Ehrenberg

Härad: L. Möre

Adress: Wedby, Porsbors

Socken: Löderåkra

Berättat av: Hjertman Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragnabo, Löderåkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Se innehållsförteckning i nästa sida!

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAFIS BOKTR., LUND

(3 foton.)
16 sid.

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Adress:
Socken: Berättat av:
Uppteckningsår: Född år i

Innehåll:

- Sid. 1 Styrman bla Magnusson Sid. 14 Rikshuset i Sandlycke
" 2 Nåd, Sjöjungfru " 15 " "
" 3 Vål under påshepp och viltar " 16 Vår fru afton.
" 4 Kabbelgatsnisse - sheppstonten
" 5 Maran i olika former
" 6 Gustar
" 7 Skapnuren
" 8 " "
" 9 Klaka gummer, frimkänningar
" 10 Gummel-Maggen
" 11 En unnsatt tillkännig ?
" 12 Ältan o. a. sjukdomar
" 13 Vätter, underjuckiske, sjukdoms althare

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Upptecknat av: Peter Ehrenberg

Härad: Södra Måne

Adress: Wedeby, Torskö

Socken: Söderåkra

Berättat av: Styrman Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragnabo, Söderåkra

F.d. styrman Ola Magnusson
är av gammal sjömanssläkt från
Söderåkra socken. Som barn sysslade
han med fiske och gick som hjälps
på bondgårdarna. Enl. vad han själv
påstår var han alltid nyfiken och
noga med att hålla sig framme på
något hände eller berättades.

I: 9: 4.

Fra sitt 15 de till sitt 50 de år var
han på sjön, på land var han en
slagsknäpp av den gamla sorten. Han berättar helst
om sina livsår på detta område. På äldre dagar ägnade
sig Magnusson åt fiske och chylit, alltid biträdd
av sin hustru, som är bondedatter från samma socken.

I: 9: 5.

Landskap: Småland

Härad: S. Måne

Socken: Södersåker

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Ista Ehrenberg

Adress: Wedeby, Torshov

Berättat av: Styrmann Olaf Magnusson

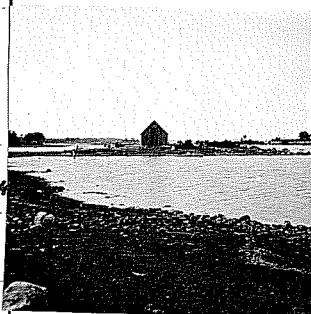
Född år 1860 i Ragnabo, Södersåker.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Väcken uppenbarar sig i många former, så ingen vet
hur han ser ut.

Sjöjungfrun bringar lycka åt den fiskare eller sjö-
man, som skänker henne något.

I Ragnabo hände det en gång att en man, Vils, var
ute från lyse vid ^{Eks} Eks kläpp. Där såg en kvinna med
ett litet nake barn i famnen. "God kväll, Vils,"
sa hon. "Har du fått nåt öl?" "Det är det då-
ligt med," svarade Vils. Då sade kvinnan: "Ge du
mig något att dricka med barnet, så skall du få öl."
Hils sken då av sin byxa jänsefta mjöljan och gav
att barnet var så fien han så mycket öl, så han vi-
ste inte, om han skulle lugga.

Eks kläpp I:9:6.

5979

ACC. N:R.

3.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Elmenberg

Härad: S. Måne

Adress: Wedely, Torsköns.

Socken: Söderåhlen

Berättat av: Skjoman bla Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragnabo, Söderåhlen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I Vämanås fanns för en skeppsvarv. En skeppsbyggare hade en gång fått en skuta färdig och gick på kvällen ner för att se på den. Då såg han två kvinnor, som slogs fram för båten "Varför slås ni?" frågade han. "Jo," svarade kvinnorna, "en av oss skall ha vrid om skutan." "Slås inte ni," sa skeppsbyggaren, "jag skall bygga en skuta till." Då lugnade sig vålnaderna och slogs inte längre.

Vålnader efter dem, som chumkvat, visade sig ofta för. När de var ute och drog net, hände det ofta att vålnader kom och hängde sig på ryggen på den, som stod på land och höll i nettet.

ACC. N:R. 5979

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Ehrenberg

Härad: S. Möre

Adress: Wedels, Torslång

Socken: Söderåhlen

Berättat av: Styrman bl. Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragmås, Söderåhlen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Käbelgulls-nsen, Sheppstomten, slår den, som som-
man för sin post. Han kommer i flera Sheppstoder, än
är han liten, än stor. Man kan se honom som djur,
f. ex. som en råttan. Nämnen finns det inga så-
dana kon, dem kan de slå ihjäl och kastat
i sjön.

Måran.

En gammal man i Gölalund, Petter Svensson,
hade måran på sig jämt. En gång såg jag inne
hos en släkting, då kom han in och så sa han: "Hå"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5979

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Elvénberg

Härad: S. Måne

Adress: Wedeby, Torshov

Socken: Jödersåsa

Berättat av: Styrudd Blomdagerman

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragnatr. Jödersåsa

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

du boka, för jag litet kurt." "Var skall du ha det till?" - "Jag skall ha det när lägga på höskelen och bränna av det, så inte någon kommer in." - "Hon ser hon ut då?" frågade boken. "Hon ser ut som en fruntimmer," sa Petter Jönsson. "Hon kommer ingensom myckelhet och man kan baka för i henne med händernas behåller."

En gång seglade jag med en skuta, Carolina Smith, då hjälpte jag i Falborg en, som hette Alfred Sillman, som hade ont av maran. Ven kväll, när lampen tändes såg han en fruntimmer som steg upp på kistan och fram till korgen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5979

Landskap: Småland

Härad: S. Måne

Socken: Söderåkra

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Ester Ehrenberg

Adress: Wedeby, Torshov

Berättat av: Styrman bl. Magnusson

Född år 1860 i Ragunda, Söderåkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Vår dotter kunde ont av maran. Ibland såg den ut
som en hund och ibland som en människas.

Gastar.

När de var ute på sjön från i tiden, så fick de gas-
tar med sig, som var så lögga som trä.

Lars Nilsson, som till den, som såg sjöjungfrun, var
en kotte ute på lyse. Då fick han se en hund,
som simmade efter biten. Han svepte med
jämnet, men hunden frösam ej. Då rodde
han i land och gick hem. När han kom hem,
så sa hans far: "Kommer du redan hem,
Lars." "Ja, det gör jag," sa Lars. "Förstom gick du"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5979

Landskap: Småland

Härad: S. Mnie

Socken: Södraåkra

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Ester Ehrenberg

Adress: Wedeby, Torsköns

Berättat av: Stymmen bl. Magnusson

Född år 1860 i Ragnabo, Jönköpings

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ut nu då stod, där en gäst på bussen. "Har du haft sådant sällskap, så undan jag inte på att du kom hem", sa fadern.

Skogsnytt

Två bröder var på väg hem genom skogen, men kunde inte hitta vägen, de vandrade hela natten fram och tillbaka. Då sade den ene brodern till den andre: "Tog av dig tröjan och vänd den." Denne gjorde så och så hittade de vägen igen.

Det hände ofta att skogsnytt besökte unga karlar, som kunde tjäna i skogen. Framtill var han bussen, men bakom var han ihålig.

Skriv endast på denna sida!

5979

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Härad: S. Mön

Socken: Söderåhlen

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Ester Elvén beg

Adress: Wedeby, Torslön

Berättat av: Stig m. bl. Magnusson

Född år 1860 i Ragnabo, Söderåhlen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En gång kom shogs nunnan till en man, som brände tjära i shogen. "Goddag," sa hon. "Varst du?" "Själ," sa karlen, som genast sa, vem han hade att göra med och så tog han en shogs tjära och slog henne i bröstet med. Shogs nunnan skrek då: "Själ skulde opp min skulte," "Själ skulde opp min skulte!" "Själ gör och själ ha," svarede det i shogen.

Shogs nunnan skul också ha ropat: "Halt skulte, Själ brände min skulte."

ACC. N°. 5979

Landskap: Småland

Härad: S. Mön

Socken: Söderåkra

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Ester Elvenberg

Adress: Wedeby, Torshov

Berättat av: Styman Magnusson

Född år 1860 i Ragunda, Söderåkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Klaka gumman och andra fanns det gott om här
i trakten för i tiden. Frimkärningar var vanliga.

En gång, när min kusken var barn, fick hennes
mor besök av en frimkärning, som var så stort lyf-
te av det, som hon tiggat ihop. Hon sade att hon
kände att modern hade pengar på bräcken i en
kista och att om hon ej fick dem så skulle hon
falla så att djuren blev sjuka. Modern blev så
rädd att hon genast gick upp på bräcken och
tog alla pengarna - tre kronor - som hon ha-
de i kistan, gav dem åt kärningen. Barnet fick att
bli av med henne.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Elmenberg

Härad: S. Måne

Adress: Wedaby, Torslön

Socken: Söderåkra

Berättat av: styman Cla. Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragnabo, Söderåkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I Wedaby skog fanns ~~ett~~ för en kätting, som var trekkunnig, Gundla-Maggan. En gång låg en bondehustru i barnsäng och en dräng gick utanför och kände henne. Då kom Gundla-Maggan till. "Åh du, du," sa hon till drängen, "så är inte du för liten ändå." Drängen var skuffad, men han fick låta. Drängen flög ner i vattnet, men kvinnan slapp väken.

Ännu fanns det akuscher, som han gör sånt. Huggen var karlen av bygelinningen, så bli han av med det.

ACC. N:R. 5979

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Elnenberg

Härad: S. Mön

Adress: Wedeby, Torsås

Socken: Söderåkra

Berättat av: Styman bl. Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragnabo, Söderåkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En annan folkminnig bondkäring var Nelsten-
sen, som stod ute på Öljunghögen om slutt. Fro-
dagningen med korsten är rahan.

Hon kunde tulla mjälh och smör från and-
ra, illhet tulla käringar ofta gjade. Det var svårt
att få reda på vem det var som tullet bort mjäl-
hen och smör. Vänligtvis är det, den fröta, som
kommer och till länna något. Väger man att
lämna ut något, så är tullenomen borta.

När käringarna skulle fara till Blåhulle, så
skulle de ta vägen genom stenstenen. "Här öppna
lätt," skulle de säga. "Här öppna här ner,"
så en gång en käring och sen flög hon hela

Skriv endast på denna sida!

5979

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Elvenberg

Härad: S. Måne

Adress: Wedeby, Torsholm

Socken: Söderåhr

Berättat av: Skymen bl. Mapusen

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Rapnabo, Söderåhr

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mittan upps och ner genom stenstenen.

Ältan, en magspindel, räknades bort med pin-
nan. Gamla Ältan kunde bota Ältan. Hon
hade 11 pinningar, som hon räknade med. Dessutom
använde hon fjär, som hon ritade i en krets runt
naveln.

Först sköt de över folk för att bota spindelorna.
Men man hade en stor pistol och många kom
och bodde hemma, att hon skulle skjuta över dem.

Den spindel skulle säga: "Vad skjutet du för?"

"Jag skjutet för att det ondt skulle gå över."

På samma sätt gjorde man vid stabbstöt,
fast man då sade: "Vad stöta du för," osv.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 5979

13.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Elmhög

Härad: S. Mön

Adress: Wedeby, Torslön

Socken: Söderåkra

Berättat av: Ola Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragnabo, Söderåkra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag såg en gång en en klok gumma skulle
bota min mor från en sjukdom. Hon gick bort till
kloster och slängde ut en eldbrand, så kallade hon
vattnet samma ög och till sist dödade hon.

Detta dant skulle man göra om en fall på en
hon.

Vatten kunde frösaken sjukdomen. Min hustru är alltid
noga med att ej slå ut varmt vatten på jorden för att ej
skada den. Det har hon lärt av sin mor.

Både jag och min hustru ha sett vatten, det är små
djur som kommer i stora flockar. De är vita och har röda
fötter.

En man, som hette John stod en gång och beaktade vid
en enbuske, då han plötsligt fick sig en chock.

Skriv endast på denna sida!

5979

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Ehrenberg

Härad: S. Möre

Adress: Wedeby, Torstens

Socken: Södrahäls

Berättat av: Ola Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragnabo, Södrahäls

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så han stred på hundet. De gick från hem honom, han var mycket sjuk och sedan vreden. Emellertid stöpte de bly från honom och blyet blev en liten hand eller fot, sade de. De klode gumman, som stöpte, gick sedan upp till enbushen och bar från honom. John blev br. Blybiten bar han alltid på sig.

Rishuset i Sandlycke har uppkommit på så sätt: Thähtet i Sandlycke såg en ojämningsman, "Smel-Svensson", inspirerad. En kväll lyckades han komma ut och försökte rymma. Ingen fanns i närheten utom en pojke, som såg, vem han var och löpte efter. På platsen, där rishuset är, hann han uppkom honom och grep honom i armen. Han tog då en pennkniv,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5979

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Elmhög

Härad: S. Måre

Adress: Wedeby, Torshög

Socken: Söderåkra

Berättat av: Olof Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1860 i Ragstorp, Söderåkra

att strich den i hennes sida. Hon fyller på marken
 att dag genast. Smed-Svensson fick tio år, men till
 flidans minnelse bestod de alltid kvar på den plats
 där hon blev mördad.

Tungen hade numera nästan kristat.

 15.
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

5979

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Ester Ehrenberg

Härad: S. Måne

Adress: Wedelby Torstens

Socken: Söderåker

Berättat av: bla Magnusson

Uppteckningsår: 1939

Född år i Ragunbo, Söderåker.

16
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Värfvaften brukades det, att man lade föremål i sängarna, t. ex. en mystan i en, en horn i en, en tuta (ansv. vid vörning) i en. Den som råbade sova med föremålet i sängen blev sedan kallad "myst-as", "horn-as", "tut-as" osv.

I slöpsbygden har det länge varit sed att barnen hänga upp sina stumpon nästen till värfvafagen för att frönen skall väpa i den. Senare har denna sed kommit hit ner.

Skriv endast på denna sida!